

ongirostris, ook *Ceriodaphnia pulchella*, in den nazomer tevens *Diaphanosoma*. Van een catastrophale inzinking in Juli-Augustus is ons hier niets gebleken, de opbloei in September was des te fenomenaler. Ook hier voerde de snuitkreeft *Bosmina longirostris* in onnoemelijken getale den boventoon, het water was er dik van. Daarnaast kwam *Ceriodaphnia* talrijker voor dan ooit, naast *Daphnia longispina* en enkele *Diaphanosoma*'s. *Bosmina* zoowel als *Daphnia* hadden nog den zomer in het hoofd: gebogen snuitjes en lage helmhoeden werden nog veel gedragen. Een enkele *Chydorus* bewoog zich tusschen deze drukke Cladocerenmenigte. De Copepoden lieten zich vertegenwoordigen door *Diaptomus gracilis*, *Cyclops strenuus* en *C. viridis*, terwijl *Leptodora lhyalina* de rij van planktoncrustaceeën op waardige wijze sloot.

DE VERZOETING.

Onze slotsom zou de volgende kunnen zijn. *Eurytemora affinis* is ondanks de belangrijke verzoeting, die is ingetreden door de afsluiting van de Zuiderzee, de belangrijkste pelagische copepode van Amsterdam gebleven. Vanuit het IJ en de aangrenzende havenbassins, waar zij in bepaalde maanden massaal optreedt, dringt ze in wisselende hoeveelheid door in Amstel en Merwedekanaal, in het laatste weinig ver. In den Amstel pleegt haar aantal af te nemen, naarmate we ons van de stad verwijderen. De Nieuwe Meer wordt door E. niet bereikt.

In het algemeen kunnen we zeggen, dat *Diaptomus gracilis* daar optreedt, waar E. ontbreekt, terwijl in Amstel en Merwedekanaal beide soorten in wisselende hoeveelheid naast elkaar voorkomen. Een massaal optreden vertoont D. hier nergens, wat van deze minnaar van oligotrophe wateren wellicht ook niet te verwachten is.

Onder de Cladoceren blijft vermeldenswaard het massa-optreden van *Diaphanosoma brachyurum*¹⁾ in IJ en Oosterdok, naast het verschijnen van *Leptodora* in deze wateren. Merkwaardig is de herfstbloei van *Bosmina longirostris* in twee zoo uiteenloopende wateren als Kinselmeer (zoutgeh. 930) en Nieuwe Meer (310).

Wij hebben ervan afgezien een nauwkeuriger verband te leggen tusschen het optreden van bepaalde soorten en het zoutgehalte, daar dit te Amsterdam van dag tot dag wisselt vanwege het spuien en inlaten van water uit IJsselmeer (Zeeburg) en Noordzee (IJmuiden), terwijl er een sterk wisselende toevoer van polderwater bijkomt. In verband hiermee moeten massaverplaatsingen van plankton plaats vinden, zoodat opnamen op eenzelfde plaats niet steeds betrekking hoeven te hebben op eenzelfde bevolking. De zoutgehalten, op bijgaand kaartje aangegeven, hebben enkel oriënteerende beteekenis; ze mogen niet geparalleliseerd worden, omdat ze niet steeds op gelijke data werden vastgesteld.

L. BIJLMER.

JULI.

In Mei en Juni zien we de vroege voorjaarsbloemen verdwijnen; bijna allemaal overblijvers met bol of knol of wortelstok. Hun bovengrondsche deelen sterven af, de rijpe vruchten verspreiden hun zaad en zelf gaan ze hun zoogenaamde zomerrust in. Niemand ziet in Juni nog iets van sneeuwkllokje of winteraconiet, van boschanemoon of helmbloem.

In Juli gaan we iets dergelijks beleven van een andere groep van planten: een groot aantal éénjarigen, vroegbloeiende éénjarigen, die nu ook hun zaden hebben gerijpt. De planten verdorren en verdorren, verdwijnen meestal geheel. Wat er van hun zaden terecht komt, dat zullen we voor en na den winter nog eens bekijken. En sommige slagen er in, om zich toch nog den heelen zomer te vertoonen. Let voor dit geval eens op: zanddoddegras, ruw gierstgras, zilver-

1) In 1938 trad *Daphnia longispina* op den voorgrond in plaats van *Diaphanosoma*.

haver, vroeghaver, ijle dravik, muurdravik, zachte dravik, heidespurrie, zandhoornbloem, kleine veldkers, vroegeling, kervel en de kleine vergeetmijnetjes. De duinen leveren in dit opzicht een mooi studieveld. Hun jaar eindigt in denzelfden tijd, dat andere planten tot groei en bloei komen en ons den indruk geven van zomerweelde. Toch raken de rozen al uitgebloeid.

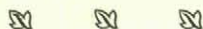
In de vogelwereld zien we dezelfde tegenstelling. Men noemt Juli en Augustus wel eens de stille maanden. Maar er gebeurt van alles: Zomerzwervers kunnen nog aankomen, maar tegelijk is de herfsttrek al druk aan den gang. In 't midden van de maand betrekken de kwikstaartjes en zwaluwen reeds hun herfststation in Thijsses Hof. Maar dan zingen nog dozijnen soorten van vogels, zeer vele hebben nog nesten. Ziehier een lijstje van het vorig jaar: boomleeuwerik, heggemus, braamsluiper, boschrietzanger, spotvogel, winterkoning, boompieper, oeverzwaluw, huiszwaluw, boerenzwaluw, rietgors, tortelduif, houtduif, groenvink, huismus, kneu, paapje, sprinkhaanrietzanger. Ge kunt er nog gemakkelijk een half dozijn bij noemen.

Intusschen trekken de jonge vogels al weg. Verleden jaar verlieten de vischdiefjes op 12 Juli hun broedplaats hier in het duin, ditmaal niet alle tegelijk. Dat is anders een van de aardigste gebeurtenissen in het vogelleven: zoo'n heele kolonie, liefst in de honderden, die in den avond of in den morgen hun broedterrein verlaten. In het Naardermeer heb ik dat in den goeden tijd gezien van vischdiefjes en van zwarte sterntjes. Avonden van te voren hielden ze dan groote oefenvluchten.

Vroeger heb ik al eens gevraagd naar het voorkomen van Julikevers. Ze zijn hier in Bloemendaal zoo goed als uitgestorven; ik heb er in jaren geen gezien. En nu zou ik ook wel eens willen weten, hoe het staat met het Vliegend Hert. Dertig jaar geleden kon je die in de buurt van Apeldoorn 's avonds genoeg zien rondvliegen en de juffrouw aan de beroemde put van Soeren verkocht ze voor een dubbeltje per stuk en had ze bij tientallen in een groote groene melkkan. Die juffrouw mitsgaders de melkkan zijn verdwenen en hoe staat het nu met de kevers? Vertel mij tegelijk ook eens iets over de groote boktorren: de timmerman en de wever, de heldenbok, de muskusbok en de groote langsprietige dennenbok. En de poppenroover? Maar vooral die vliegende herten en de neushoornkevers.

De wilgen en populieren strooien nu hun zaden, de iepen hebben het in Mei overvloedig gedaan. Kijk nu eens uit naar kiemplantjes van die boomen. Daarvoor is open grond noodig van gewenschte vochtigheid en die vinden we gereedelijk bij duinplassen en heideplassen waar de waterstand is gedaald. Het heet dat die zaden niet lang hun kiemkracht behouden en de iep is berucht om zijn „looze" vruchten. Toch heb ik eens een overvloedigen opslag van iepen gehad in mijn tuin op Binnenduin in een tijd, dat de tuinman een paar maanden vacantie moest hebben. Kruipwilgjes vindt men in de vochtige duinpannen soms bij honderden, zoo, dat ze een gesloten geheel vormen en de vestiging van andere planten volkomen beletten. Hier is dan een goed begin niet alleen het halve maar zelfs het heele werk.

JAC. P. TH.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Oprichting Centraal Instituut voor floristisch en faunistisch onderzoek in Groot-Amsterdam. Door de Afdeling Amsterdam van de Nederl. Natuurhistorische Vereeniging is, op voorstel van het Bestuur der Afdeling, besloten tot de oprichting van een Centraal Instituut voor floristisch en faunistisch onderzoek van Groot-Amsterdam.

De reeds vroeger plaats gehad hebbende instelling van het Centraal Bureau voor Vogelwaarneming der Afdeling is de eerste stap in deze richting geweest; dit is thans, als werkgroep, bij het genoemde Instituut ondergebracht. Gelijksortige werkgroepen voor onderzoek zullen nu optreden, met de taak verschillende andere onderdeelen der plaatselijke fauna, alsmede die der lokale flora, te bestudeeren.

Elke werkgroep zal werkzaam zijn onder een, door het Bestuur der Afdeling benoemden, leider.